

VERSLAG VAN DE
LEERSTOEL ONDERWIJSARBEIDSMARKT

Kwantiteit en kwaliteit van leraren op de arbeidsmarkt
2021

Prof. dr. Frank Cörvers
Prof. dr. Marc van der Meer
Tilburg, februari 2022

Inleiding

De Leerstoel Onderwijsarbeidsmarkt is gevestigd aan de Universiteit van Tilburg. De leerstoel wordt ingevuld door de bijzonder hoogleraren prof. dr. Frank Cörvers en prof. dr. Marc van der Meer. Beiden zijn voor 0,2 fte in dienst bij de Stichting Leerstoel Onderwijsarbeidsmarkt, en verbonden aan Tilburg University/Tilburg Law School.

Afbakening onderzoeksgebieden

De onderwijsarbeidsmarkt kent zowel een kwantitatieve als een kwalitatieve dimensie. Beide zijn nauw met elkaar verbonden. De onderzoeksgebieden van beide hoogleraren zijn onderverdeeld naar beide dimensies. Frank Cörvers richt zich in het bijzonder op de kwantitatieve invalshoek, waarbij het vooral gaat om arbeidsmarkt vraagstukken als vraag naar en aanbod van leraren, lerarentekorten, imago van de beroepsgroep, mobiliteit, vergrijzing, beloning, motivatie, arbeidsproductiviteit, etc. Marc van der Meer is vooral gericht op de kwalitatieve invalshoek, waarin vraagstukken als opleiding en professionalisering, leven lang leren en kwaliteit van de arbeid centraal staan, met extra focus op het middelbaar beroepsonderwijs. Als uitgangspunt voor de terugkoppeling naar beleid en het contact met het onderwijsveld staat voor beide bijzonder hoogleraren voornamelijk vooral de [Lerarenagenda](#) van het Ministerie van OCW centraal.

Meerjarenagenda Leerstoelen CAOP

De Leerstoelen verbinden wetenschap met beleid en praktijk en werken vanuit een gezamenlijke meerjarenagenda die in 2018 is geactualiseerd en loopt tot en met 2021: “Transformaties en verschuivingen in het publiek domein. Consequenties voor kwaliteit van arbeid en arbeidsverhoudingen”. Deze agenda vormt (mede) het kader voor activiteiten.

In de meerjarenagenda komen de algemene ontwikkelingstendensen in het publieke domein tot uiting in drie centrale spanningsvelden op verschillende niveaus:

1. Effectiviteit versus legitimiteit van overheidshandelen (de verhouding tussen overheid en burger)
2. Zekerheid versus flexibiliteit in arbeidsverhoudingen en personeelsbeleid (de verhouding tussen werkgever en werknemer)
3. Decentralisatie versus integraliteit van bestuur (de verhouding tussen de verschillende bestuurlijke niveaus)

De drie spanningsvelden komen op verschillende manieren terug in de activiteiten van en de relaties tussen de vijf leerstoelen. De agenda wordt geactualiseerd in 2022.

De Leerstoel Onderwijsarbeidsmarkt heeft in de gezamenlijke meerjarenagenda als missie / visie geformuleerd:

“Uitstekend opgeleide en gemotiveerde leraren, schoolleiders, bestuurders en onderwijsondersteunend personeel geven de beste kans op het bieden van innovatief en hoogwaardig onderwijs voor onze jongeren, ons kapitaal voor de toekomst”.

Aan deze punten wordt vanuit de leerstoel Onderwijsarbeidsmarkt ook invulling gegeven, in het onderwijs en ook in publicaties steeds in wisselende teams van auteurs. Het eerste thema, effectiviteit en legitimiteit van overheidshandelen, komt bijvoorbeeld terug in werkzaamheden over de arbeidsverhoudingen in Nederland (internationaal hoofdstuk bij Springer in 2021, internationale bijdrage in Acta Politica in 2022). En verder in de bijdragen in het gezamenlijke CAOP-project

'Bouwen aan vertrouwen', de studies over kennisinfrastructuur (geïnitieerd met de MBO Raad en de Stichting Ieder Mbo een Practoraat) en de internationale studie naar publiek-private samenwerking, gepubliceerd door de European Training Foundation.

Van der Meer heeft de laatste jaren het thema van de sociotechniek geactualiseerd voor de onderwijsarbeidsmarkt. Dat gaat om vraagstukken van wendbaar gedrag in een structuur op maat (thema 2 - zekerheid en flexibiliteit). Deze agenda vertrekt bij het handelen van werkenden en kijkt naar taak- en rol-ontwikkeling en daarmee naar de functionele bijdrage van werkenden aan organisaties. In de verkenning 'MBOin2030' is dit uitgewerkt voor het beroepsonderwijs. Deze sociotechnische insteek biedt een antwoord op het rapport Borstlap (2020) om anders te denken over interne mobiliteit van werkenden. Het is tevens een multi-level benadering op het niveau van de werkvloer van de school, de regio, de sector en de landelijke arbeidsmarkt. Dit is uitgewerkt in verschillende artikelen voor het Vakblad Profiel, voor PW Magazine en voor het aanstaande boek van de leerstoel 'Onderwijs aan het werk' (2022).

Het tweede thema keert ook terug in het onderzoek van Cörvers over flexibele arbeidsrelaties. Een eerste recent voorbeeld betreft het onderzoek naar de mogelijkheden om personeelstekorten te verlichten door de inzet van arbeidsmigranten. Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van het WODC en verkent de obstakels en mogelijkheden, de voor- en nadelen van de inzet van met name derdelanders op middelbaar beroepsniveau ten opzichte van andere opties zoals het aanspreken van het onbenut arbeidspotentieel, verhogen van de scholingsinspanningen, gebruik van nieuwe technologieën en reorganisatie van productieprocessen en taken. Een tweede voorbeeld betreft de mogelijkheden voor werkgevers in de regio Maastricht en omgeving om afgestudeerden van Zuyd Hogeschool en Universiteit te interesseren en te binden voor een baan in de regio van hun alma mater. De gemeente Maastricht financierde het onderzoek ten behoeve van het maken van beleid gericht op de effectiviteit van banenbeursen, traineeships en stagemogelijkheden in samenwerking met de werkgevers in de regio.

Het vraagstuk van decentralisatie versus integraliteit van het handelen keert terug in het socio-technische werk over sociale innovatie, in de bijdragen voor het Nationaal Groeifonds (met name de aanvraag over digitalisering) en ook in de MBO-onderzoekswerkplaats naar gepersonaliseerd leren met ICT. Hierover is op verscheidende plaatsen verslag gedaan in korte bijdragen en hoofdstukken, die zijn opgenomen in het boek van John Schobben (2021). In 2022 volgt ook de eindrapportage van de onderzoekswerkplaats. In 2022 worden ook bijdragen gepubliceerd over de vernieuwing van de medezeggenschap en over positieve gezondheid in cao's.

Indeling werkzaamheden

De werkzaamheden van de hoogleraren zijn ingericht conform de doelstellingen van de leerstoel en hebben betrekking op onderwijs, onderzoek en de platformfunctie.

Onderwijs

Beide hoogleraren hebben hun expertise gedeeld via workshops, lezingen, moderatie en expert meetings, zowel georganiseerd door het CAOP als door verschillende andere instanties.

Onderzoek

Beide hoogleraren hebben het afgelopen jaar onderzoek verricht. Naar aanleiding daarvan zijn meerdere artikelen verschenen in boeken, tijdschriften en in de media.

Activiteiten vanwege de platformfunctie

De leerstoel vervult een onderzoekrol en een platformfunctie voor kennisuitwisseling en kennisverspreiding op het terrein van de onderwijsarbeidsmarkt. In samenwerking met het CAOP maar ook met andere kennisinstellingen worden bijeenkomsten georganiseerd die van belang zijn voor de kennisdeling en uitwisseling tussen wetenschap, beleid en praktijk.

Het jaar 2021

Ook 2021 was een jaar van Covid-19. De leerstoelactiviteiten hadden daardoor een ander karakter dan in voorgaande jaren. Seminars werden webinars, regulier onderwijs werd online onderwijs en fysieke ontmoetingen en netwerkmogelijkheden werden tot een minimum beperkt.

"Onderwijs aan het werk. Analyses, feiten en visies over werken in het onderwijs"- deel II

Op 30 mei 2018 heeft de Leerstoel Onderwijsarbeidsmarkt de publicatie "*Onderwijs aan het werk. Analyses, feiten en visies over werken in het onderwijs*" gepubliceerd.

Eind 2019 zijn de voorbereidingen voor de tweede editie van 'Onderwijs aan het werk' gestart. Deze editie verschijnt digitaal in verschillende bundels gedurende het eerste half jaar van 2022.

Webinars 2021

In 2021 werden op onderstaande thema's gezamenlijke webinars georganiseerd en bijgedragen aan langer lopende projecten:

Webinar over conclusies commissie Zevenbergen, 3 maart 2021, Patrick Banis, Frank Cörvers, Marc van der Meer, Paul Zevenbergen.

Webinar CAO-vorming in de publieke sector, 25 mei 2021, Wilco Brinkman, Marc van der Meer, Jaap Uijlenbroek.

Webinar Vertrouwen in de publieke sector, 25 mei 2021, Frits van der Meer, Marc van der Meer, Jaap Uijlenbroek, Zeger van der Wal,

Webinar Vertrouwen in de publieke sector, 1 juli 2021, Marc van der Meer, Jan Heijmans, Jaap Jongejan, Else-Marika Visser.

Netwerken

In het kader van het ontwikkelen van de kennisfunctie en het netwerk onderhoudt de leerstoel Onderwijsarbeidsmarkt contacten met verschillende organisaties zoals:

- Kenniscentrum CAOP en het daaraan gelieerde CAOP Onderzoek
- De andere door het CAOP ondersteunde leerstoelen
- Verschillende directies bij het ministerie van OCW
- Tilburg University / Tilburg Law School waar de leerstoel Onderwijsarbeidsmarkt is ondergebracht, sinds november 2018: de afdeling Sociaal recht en sociale politiek van Tilburg Law School.
- Het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt van de School of Business and Economics (SBE) van de UM, en in relatie hiermee ook de Academische Werkplaats Onderwijskwaliteit

- Institute for Transnational & Euregional Cross Border Cooperation & Mobility (ITEM) van de Faculty of Law aan de Universiteit Maastricht
- TIAS School for Business and Society van de UvT en TUE
- Onderwijsraad
- Inspectie van het Onderwijs
- SER, CPB en andere onafhankelijke adviesorganen
- Onderzoeksinstituten als Regioplan, Ecorys, TNS Nipo, Centerdata, IVA Onderwijs en het Welten-instituut (Onderzoekscentrum voor leren, doceren en technologie) van de Open Universiteit
- Stichting Samenwerking Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (S-BB)
- PO, VO en MBO Raad
- De vakorganisaties en beroepsverenigingen van docenten
- Expertisecentrum NEIMED over demografische transitie van de Open Universiteit en Zuyd Hogeschool
- NIDI
- Het Amsterdams Instituut voor Arbeidsstudies (AIAS)
- De afdeling Life Long Learning en de faculteit der Ruimtelijke Wetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen
- Het lectoraat Beroepsonderwijs van de Hogeschool Utrecht en het Expertisecentrum Beroepsonderwijs, ecbo
- De kenniskring van hoogleraren, lectoren, practoren beroepsonderwijs

Overig

De hoogleraren verzorgen ook individueel lezingen, interviews, publicaties, dragen bij aan onderzoek, publiceren in dagbladen en vakbladen en delen op andere manieren kennis, ook via social media. Zij worden veelvuldig geraadpleegd door bijvoorbeeld ministeries, beroepsverenigingen en andere kennisinstellingen.

Met de onderzoekadviseurs van het CAOP wordt in voorkomende gevallen samengewerkt op (gezamenlijk) onderzoek. Er is uitwisseling van kennis op verschillende thema's van het vakgebied van de (onderwijs)arbeidsmarkt, methoden en technieken van onderzoek, etc. Het betreft onder meer de thema's waarover ook expertmeetings zijn verzorgd, zoals bijvoorbeeld 'Lerarentekort', 'loopbanen en professionalisering', 'Anders werken, anders organiseren in het onderwijs', 'digitalisering'.

Verslag prof. dr. Frank Cörvers

Frank Cörvers combineert zijn bijzondere leerstoel Onderwijsarbeidsmarkt (0,2 fte) met zijn rol als programmaleider Menselijk Kapitaal in de Regio en MT-lid bij het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA) aan de Universiteit Maastricht (0,4 fte). Binnen dit programma vervult hij bovendien de leerstoel Demografische Transitie, Menselijke Kapitaal en Werkgelegenheid aan de Universiteit Maastricht. Daarnaast is hij wetenschappelijk directeur of Graduate School of Business and Economics (GSBE) aan de UM (0,4 fte). Tot slot is hij toezichthouder aan Zuyd Hogeschool, waar ook enkele lerarenopleidingen worden aangeboden.

Het onderstaande overzicht betreft onderzoek, presentaties en media-uitingen van het afgelopen jaar die gerelateerd zijn aan de Leerstoel Onderwijsarbeidsmarkt. In veel van het arbeidsmarktonderzoek dat Cörvers uitvoert, is de onderwijsarbeidsmarkt een segment van de publieke sector waaraan hij in het kader van de leerstoel extra aandacht besteedt.

Publicaties

- Allen, J., Cörvers, F., & Smeets, C. (2021). Afgestudeerden van Zuyd Hogeschool en Universiteit Maastricht: Hun oriëntatie op een loopbaan in Maastricht en omgeving. ROA. ROA Reports No. 006 <https://doi.org/10.26481/umarep.2021006>
- Frank Cörvers, Geen vaccinatieplicht maar opkomstplicht als uitweg, Volkskrant, 8 december 2021
- van Oosterhout, K., Bakens, J., & Cörvers, F. (2021). Distance costs and university choice: What is the impact of a student aid reform. Paper presented at ECSR and ERSA Annual Conferences 2021.
- Cörvers, F., & van Wetten, S. (2021). Macrodoelmatigheid Bachelor in Circular Engineering (CE) Universiteit Maastricht. ROA. ROA Technical Reports No. 003 <https://doi.org/10.26481/umarot.2019003>
- Cörvers, F., Reinold, J., Chakkar, S., Bolzonella, F., & Ronda, V. (2021). Literature review labour migration. ROA. ROA Technical Reports No. 005ROA External Reports Vol. WODC rapport No. 3248 <https://doi.org/10.26481/umarot.2021005>
- Cörvers, F., & Mayhew, K. (2021). Regional inequalities: causes and cures. Oxford Review of Economic Policy, 37(1), 1-16. <https://doi.org/10.1093/oxrep/graa067>
- Polipciuc, M., Cörvers, F., & Montizaan, R. (2021). Peers' race in adolescence and voting behavior. IZA. IZA Discussion Paper Series No. 14140 <http://ftp.iza.org/dp14140.pdf>

Lezing

- F. Cörvers, (2021), Presentatie bij Uden College over cultuurdimensies, 10 maart 2021

Media

- Expats are of vital importance to our Maastricht Region, Expat Centre Maastricht Region, 13 December
- Corona biedt nieuwe kansen voor de arbeidsmarkt, Platform 31, 9 December
- Bedrijven in de regio zitten te springen om mensen, maar hoe zorg je ervoor dat afgestudeerden hier blijven werken?, Limburger, 12 November
- Lerarentekort nijpender dan ooit: 'Elk jaar een ander team, dat weegt', BRUZZ.be, 26 October
- De universiteiten groeien als kool. Zitten we straks niet met een overschot aan hoogopgeleiden?, L1 Radio De Stemming, 12 September
- Iedereen een master. Is er sprake van diploma-inflatie?, NRC, 6 September
- Lerarentekort is een veelkoppig monster: oplossen kost veel geld, Parool, 29 June
- Lerarentekort staat al jaren op de agenda: 'Loonkloof dichtten zou echt kunnen helpen om het op te lossen', Brabants Dagblad, 28 June
- Wie doet straks het werk van de Limburgse pensionado's?, Limburger, 1 April
- Kiezen voor een baan die niet in het plaatje past, Reformatorisch Dagblad, 11 January

Verslag prof. dr. Marc van der Meer

Marc van der Meer is voor 0,2 fte aangesteld bij de vakgroep Private, business and labour law van Tilburg Law School / Tilburg University en bij CAOP in Den Haag. Daarnaast werkt hij als zelfstandig docent, adviseur en onderzoeker vanuit M&A Onderwijs, onderzoek en advies, fysiek gevestigd in Broedplaats Bogotá in Halfweg. Hieronder het jaaroverzicht van zijn publicaties, onderwijsbijdragen en bijdragen aan het publieke debat. Binnen de Tilburgse aanstelling valt tevens het onderzoek voor NRO voor de landelijke onderzoekswerkplaats 'Gepersonaliseerd leren met ICT' en het iXPact-programma, mijn werk voor de programmaraad NRO en SER-Brabant.

Artikelen

- Marc van der Meer, Anton Hemerijck, Jan Karremans (2021), Tripartite crisis management in The Netherlands, in: Bernhard Ebbinghaus and J. Timo Weishaupt (eds.), *The Role of Social Partners in Managing Europe's Great Recession: Crisis Corporatism or Corporatism in Crisis?* Abingdon/New York: Routledge.
- Meer, M. van der, T.Lohman en O.H. Noteboom (2021), Arbeidsnormen en hoger onderwijs ontbreken in parlementaire enquête, in *Scienceguide*, 15 januari.
- Marc van der Meer (2021), 'Half werk over halve bevoegdheden', in *Didactief online*, 30 april 2021.
- Hoefeijzers, M., T.Lohman, Marc van der Meer en O.H. Noteboom (2021). Een nieuwe publieke opdracht voor het mbo, in *Vakblad Profiel*, mei 2021, pp. 5-9.
- Hoefeijzers, M., T.Lohman, Marc van der Meer en O.H. Noteboom (2021). Generieke en specifieke competenties in de regio. *Vaktijdschrift Profiel*, juni 2021, pp. 20-24.
- Hoefeijzers, M., T.Lohman, Marc van der Meer en O.H. Noteboom (2021). Het MBO-gat: Hoe lossen we het op? September 2021, pp 1-7 (online versie).
- Marc van der Meer, 'Onderwijs en Gezondheidszorg in Actie - De coördinatie van de loonvorming in de publieke sector', *Tijdschrift voor Recht en Arbeid*, december 2021

Hoofdstukken

- Marc van der Meer (2021), *Onderwijsvernieuwing vergt voldoende goed toegeruste leraren*, In: F.Studelski en K.Hoogeveen, 'Scheuren in het fundament', Utrecht: Sardes.
- Marc van der Meer en John Schobben, 'Hoofdstuk 3. OWP en COP vanuit het perspectief van design thinking en system thinking', In: John Schobben, *Innovatiesucces in het MBO*, Hogeschool Rotterdam Pers, p.43-56.
- John Schobben en Marc van der Meer 'Hoofdstuk 9. Het innovatieproces in het mbo', In: John Schobben, *Innovatiesucces in het MBO*, Hogeschool Rotterdam Pers, pp.119-136.
- Marc van der Meer en John Schobben, 'Hoofdstuk 10. Aanbevelingen voor innovatiestrategieën in het mbo', In: John Schobben, *Innovatiesucces in het MBO*, Hogeschool Rotterdam Pers, pp.137-152.
- Marc van der Meer, 'Tussenevaluatie van de Amsterdamse mbo-agenda', in: Gemeente Amsterdam, voortgangsrapportage MBO-agenda, pp.6-8, oktober 2021.

Rapporten

- Amersfoort, W. van, C. Brouwer, A. Klaijzen, M. van der Meer, John Schobben (2021). 'Bouwstenen voor een toekomstperspectief op het mbo in 2030', 30 april 2021
- Amersfoort, W. van, C. Brouwer, A. Klaijzen, M. van der Meer, John Schobben (2021). 'Eindrapportage fase 2 voor een toekomstperspectief op het beroepsonderwijs in 2030', 17 oktober 2021
- Marc van der Meer (2021). *Achtergrondstudie economisch beroepsonderwijs Rotterdam*. Hogeschool Rotterdam, 80 pp.

- Marc van der Meer en Hans Timmerman, Wendbaar opleiden in zorg en welzijn. CAOP, paper in opdracht van AZW, December 2021.
- Marc van der Meer en Wilco Brinkman (2021). Platform sociale innovatie Inspelen op veranderingen in het werk in de publieke sector, CAOP, intern memo
- SER Brabant (2021), Brede Welvaart voor vandaag en morgen; Brabant sterker uit de coronacrisis, 7 oktober 2021. Plus artikel in Brabants Dagblad: 'vind elkaar, op zoek naar personeel!', 25 november 2021.
- Frits van der Meer, Marc van der Meer, Jaap Uijlenbroek en Zeger van der Wal (2021). Vertrouwen in de publieke sector, CAOP.

Onderwijs verzorgen

- Onderwijsmodule Markt-Overheid-Middelveld, met professor Ton Wilthagen en dr Michiel Stapper, Bachelor bestuurskunde, afdeling Governance, 60 studenten.
- Voorbereiden van de e-module 'Docent van de toekomst', E-Wise, Utrecht, 1 juli 2021
- ECBO, Afronden van de leergang over beroepsonderwijs, 30 september 2021.

Proefschriften

- Begeleiding dissertatie Cees den Hartog, over 'Professionele Regels' (Samen met prof dr Marc Vermeulen (en ter vervanging van prof. dr Manon Ruijters).
- Lid van de commissie proefschrift Jana Verschoor, Tilburg Law School, verdediging uitgesteld tot mei 2022

Extern gefinancierd Onderzoek

- Deelname aan landelijke NRO-Onderzoekswerkplaats en iXPact programma: 'gepersonaliseerd leren met ict'.
- Onderzoeksvoorstel ingediend bij NRO met prof Rafael Witteke, Ton Wilthagen, e.a. 'The wired intern' (status: afgewezen in januari 2022).

Lezingen/ workshops (selectie)

- 21 januari 2021, Werkconferentie MBO in 2030, 200 deelnemers.
- 4 maart 2021, lezing MBO Rijnland, cluster Zorg en welzijn, 400 deelnemers
- 30 maart 2021, lezing MBO Rijnland, cluster LOB en SLB, 150 deelnemers
- 1 april 2021, Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs-bedrijfsleven, bestuur/ kenniskamer
- 21 april 2021, Naar toekomstbestendig economisch beroepsonderwijs, ROC MN, 80 deelnemers.
- 3 mei 2021, Lezing corona en de gevolgen voor de arbeidsmarkt, B&W en gemeenteraad, Gemeente Oosterhout
- 23 mei 2021, Industriecoalitie, Utrecht, intern over lerarentekort, 2 juni PTvT, Utrecht
- 26 juni 2021, Keynote, Naar een toekomstbestendig economisch beroepsonderwijs, NOVA college/ Hogeschool In-Holland, Haarlem.
- 1 juni 2021, lezing over de Arbeidsmarkt van de toekomst, arbeidsmarktregio NO-Brabant
- 25 augustus 2021, Masterclass bij jaarcongres Techniek Nederland, Maastricht
- 28 september 2021, keynote en panel, Lifelong Learning for All: Social Partners in Education promoting quality and inclusive VET to enhance lifelong learning for all, closing conference, EFEE, ETUCE, MBO Raad
- 6 oktober 2021, bestuurdersconferentie 'Het MBO heeft ruimte nodig', Da Vinci College Dordrecht.
- 1 november 2021, lezing over Leerwerkloketten, bestuurdersconferentie Utrecht.
- 3 november 2021, Keynote lezing 'Internationale skills', Grafisch Lyceum Rotterdam, georganiseerd door Nuffic, MBO Raad, S-BB, Europe-plus

- 10 november 2021, lezing Leven lang ontwikkelen en mbo 2030, kennispunt LLO, MBO Raad
- 7 december 2021, Captains of cleaning, I-team Global, Eindhoven, panel en uitzending met Rens de Vries en John Flierman.
- 14 december 2021, Keynote bij online conferentie: toekomst van examinering. SBO-Utrecht, 220 deelnemers.

Nederlandse vereniging voor Arbeidsverhoudingen, organisatie van:

- 26 maart 2021, Webinar Arbeidsmarktbeleid en sociale zekerheid met Paul de Beer
- 18 juni 2021, Terugblik op cao-seizoen, Marc van der Meer met Zakaria Boufagacha, Pim Paulusma, Raymond Puts en Laurens Hartveld, Den Haag: AWWN.
- 24 september 2021, Webinar over corona op de werkvloer, geleid door Marc van der Meer
- 21 oktober 2021, NvA-seminar, Klimaattransitie en arbeidsverhoudingen, georganiseerd door Evert Smit
- 26 november 2021, Webinar over Waardige arbeidsverhoudingen, georganiseerd door Mathijs Bol en Robert Boulogne.
- 10 december 2021: Webinar over de toekomst van arbeid in beeld, Marc van der Meer.

Media:

- Marc van der Meer, 'Onderhoud plegen en methodisch innoveren in het beroepsonderwijs', interview over MBO in 2030, Techniepact, januari 2021.
- Brabant Advies, Interview met Marc van der Meer, Toerusten en innoveren voor de arbeidsmarkt vereist een methodische aanpak. 17 juni 2021. Gepubliceerd op website én in boekje van Brabant Advies.
- Ronald Dekker, Marc van der Meer en Onno-Hans Noteboom, Een betere arbeidsmarkt begint op de werkvloer, in: Trouw, 17 augustus 2021
- Podcast Marc van der Meer met Aukje Nauta, beter werken in zorg en welzijn, Actieleernetwerk zorg en welzijn.
- Marc van der Meer, 'Open gesprek over de personeelsinzet in zorg en welzijn in drie dimensies', blog op Actieleernetwerk zorg en welzijn. Als ook op: Skipr.
- Lianne van Sadelhoff, Interview met Marc van der Meer over Verjongde scholen, in AOB Onderwijsblad.
- Ilya Post, Interview met Marc van der Meer in Werkend NL, CNV Connectief, december 2021
- Marc van der Meer, De politieke crisis is niet los te zien van de maatschappelijke dienstverlening, 5 april 2021. LinkedIn.
- Marc van der Meer, Vitale arbeidsverhoudingen, 3 mei 2021. LinkedIn
- Marc van der Meer, Voorkomen is beter dan genezen, ook bij arbeidsconflicten, 11 november 2021. LinkedIn.
- Diverse interviews voor CAOP-website

Governance

- Lid Raad van Toezicht Esprit Scholen, Voorzitter Commissie kwaliteit, onderwijs en governance, Amsterdam.
- Lid Raad van Advies Consortium Beroepsonderwijs.
- Voorzitter Nederlandse Vereniging voor Arbeidsverhoudingen.
- Adviseur kwaliteitscommissie Stichting 'Ieder mbo een practoraat'.
- Honorary fellow Amsterdams Instituut voor Arbeidsstudies.
- Adviseur bestuur 'Federatie Techniek en vakmanschap'.
- Lid projectgroep Lelystad Next level, onderwijstafel.

- Adviseur MBO-agenda, Gemeente Amsterdam.
- Voorzitter Werkgroep 'De taken en rollen van docenten' in #MBO2030, Ministerie OCW.
- Onafhankelijk wetenschappelijk adviseur Werkgroep onderzoek en innovatie, MBO Raad.
- Adviseur begeleidingscommissie, project 'Zij-instroom', St.Instituut Gak/ Rijnconsult.
- Scholing/ interne lezingen/ begeleiding van directies bij enkele onderwijsinstellingen.
- Lid SER Brabant
- Lid Curatorium SBI
- Lid Programmaraad 'Gelijke kansen', Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek (NRO)

Sociale media:

Twitter: @marcvdrmeer

Website: marcvandermeer.org

LinkedIn: Marc van der Meer